

แบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย

Retirement Planning Model for Thai National Athletes

ชัยภูมิ อุดมมาลัย*

Chaipoom Udommalai

วิจิต อุ๋อัน**

Vichit Uon

คณะบริหารธุรกิจดุซงฎิบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ประเทศไทย

Faculty of Business Administration College of Graduate Studies in Management

Sripatum University, Thailand

Email: autna@hotmail.com

Received : August 21, 2020

Revised : March 19, 2021

Accepted : March 26, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุและผลที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของนักกีฬาทีมชาติไทย และ (๒) เพื่อพัฒนาแบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงอธิบาย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักกีฬาทีมชาติไทย จำนวน ๒๖๐ คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยสมการโครงสร้างในการทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล พัฒนาแบบจำลอง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และยืนยันแบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า แบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคม สุขภาวะทางจิต และทักษะทางการเงิน โดยค้นพบว่าการสนับสนุนทางสังคม สุขภาวะทางจิต และทักษะทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการวางแผนการเกษียณอายุ และการวางแผนการเกษียณอายุมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย

* ชัยภูมิ อุดมมาลัย Chaipoom Udommalai นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจดุซงฎิบัณฑิต กลุ่มวิชาการตลาด วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม Degree Of Doctor Of Business Administration (Marketing) Graduate College Of Management Sripatum University.

** รศ.ดร.วิจิต อุ๋อัน Assocprof Dr.Vichit Uon คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม Dean of College of Graduate Studies in Management, Sripatum University.

และยังพบว่า การสนับสนุนทางสังคม การสนับสนุนจากครอบครัว บุคคลใกล้ชิด หรือเพื่อนมีความสำคัญ โดยตรงต่อการวางแผนเกษียณอายุ นักกีฬาที่มีการพัฒนาตนเอง จิตใจมีความพร้อม มีความภาคภูมิใจในตัวเอง เป็นผู้นำครอบครัวจะมีทัศนคติที่ดี มีสุขภาวะจิตที่ดี มีการควบคุมพฤติกรรมทางการเงินอย่างเหมาะสมทำให้มีความเชื่อมั่นที่จะดำเนินการวางแผนเกษียณอายุในรูปแบบการออมหรือการลงทุนทางการเงิน และการลงทุนทางธุรกิจที่เพียงพอต่อการต่อยอดทางอาชีพหลังการเลิกเป็นนักกีฬาตามช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม ให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข

คำสำคัญ: การเกษียณอายุ; นักกีฬา; ทีมชาติไทย; การวางแผน

Abstract

This research aims wear (1) to study the factors, cause and effect which influence the well-being of Thai national team athletes and (2) to develop the retirement planning model of Thai national team athletes. This research is Mixed Method by Explanatory Research. Questionnaires were used as a tool for collecting data from 260 Thai national team athletes. Data analysis used statistical analysis with Structural Equation Model: SEM to test rational relationships. Develop model by Exploratory Factor Analysis: SFA and confirm the retirement plan model of the Thai national team athletes by qualitative research with In-Depth Semi-Structural Interview.

The results showed that develop the retirement planning model of Thai national athletes consist wear Social Support, Psychological Well-Being Scale and Financial Literacy. By discovering that Social Support, Psychological Well-Being and Financial Literacy have a direct positive influence on retirement planning. And retirement planning has a direct positive influence on the intention of retirement of Thai national athletes and also found that Social Support by family support, close people and friends is of direct importance to retirement planning. Athletes with self-improvement, the mind is ready. Have being a family leader, pride in yourself will have a good attitude. Have a good mental health, proper financial behavior controlled, resulting in confidence to proceed with retirement planning in the form of savings or financial investments. And business investments that are sufficient to the further career after being an athlete appropriately to succeed and be happy.

Keywords: Retirement; Athletes; Thai National; Planning Model

บทนำ

การมีความมั่งคั่ง หรือความมั่นคงทางการเงิน คือ เป้าหมายชีวิตของคนจำนวนมาก โดยเฉพาะการมีชีวิตหลังเกษียณที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินหรือสินทรัพย์เพื่อดำรงชีพในช่วงระยะเวลาที่ไม่สามารถทำงานได้ รวมถึงสุขภาพร่างกายที่ถดถอย การต้องรักษาสุขภาพด้วยการพบแพทย์ การตรวจสุขภาพประจำปี และการรักษาโรค^๑ การมีเงินเก็บหรือเงินออมที่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในช่วงวัยเกษียณ พื้นฐานโครงสร้างสวัสดิการทางสังคมอาจไม่เพียงพอหรือตอบโจทย์ชีวิตได้เท่ากับความต้องการของแต่ละบุคคลประเทศไทย เรื่องการเกษียณหรือการวางแผนการเกษียณอาจไม่ได้รับความสนใจแพร่หลายเทียบเท่ากับนานาประเทศที่มีการวางแผนอย่างจริงจัง มีระบบภาครัฐ การบริหารภาษี การบริหารการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนในระยะยาวและสูงสุดเพื่อให้มีเงินเกษียณในปริมาณที่เพียงพอกับความ ต้องการ คนจำนวนมากจะเลือกเข้าสู่การวางแผนการเกษียณกับผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาทางการเงิน (Financial Advisory) ทั้งนี้สังคมไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มจำนวนและสัดส่วนการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของวัยเกษียณเทียบกับโครงสร้างประชากรของประเทศ สอดคล้องกับผลการประเมินจำนวนประชากรของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า สัดส่วนประชากรไทยอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๑๓.๒ ในปี ๒๕๕๓ เป็นร้อยละ ๑๗.๘ ในปี ๒๕๖๑ ส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ส่งผลให้การวางแผนการเงินภายหลังการเกษียณอายุเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญและช่วยสนับสนุนให้วัยเกษียณมีรูปแบบการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการขัดเกลาทางสังคมโดยผ่านกระบวนการศึกษา ที่ถูกต้องเป็นการสร้างบุคคลากรที่มีคุณภาพ การดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ได้ การอยู่ดีของมนุษย์ล้วนได้มาด้วยการศึกษาเรียนรู้ ฝึกพัฒนาขึ้นมาทั้งสิ้น^๒

ในปี ๒๕๖๘ ประเทศไทยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๒๐ ขณะที่ค่า Retirement Income Adequacy (RIA) หรือรายได้หลังเกษียณที่เพียงพอกับการใช้ชีวิตอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญกับการวางแผนเกษียณ ไม่ได้คิดถึงอัตราเงินเพื่อที่จะต้องใช้ในอนาคต การพึ่งพาเงินเกษียณจากประกันสังคมที่ไม่ถึงเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ขณะที่เมื่ออายุมากขึ้น ยังมีโอกาสเข้าโรงพยาบาลบ่อยครั้ง กลุ่มนักกีฬาเป็นหนึ่งในอาชีพที่มีความเสี่ยงในการเกษียณอายุก่อนกำหนด เนื่องจากนักกีฬาเป็นอาชีพที่ต้องใช้ร่างกายอย่างหนักเพื่อการแข่งขัน โดยเฉพาะกีฬาที่มีการเข้าปะทะบ่อยครั้ง เช่น ฟุตบอล รักบี้ มวย หรือกีฬาที่ต้องใช้สมรรถนะของร่างกายสูง เช่น การกระโดด การก้าว เป็นต้น มีโอกาส

^๑ สมาคมนักวางแผนการเงินไทย, รายงานประจำปีสมาคมนักวางแผนการเงินไทย การประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๒๕๖๐, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.tfpa.or.th>, (๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓).

^๒ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), การศึกษาเพื่ออารยะธรรมที่ยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗), หน้า ๑๓.

ที่จะได้รับบาดเจ็บจากการแข่งขัน มีความเสี่ยงหากอาการบาดเจ็บส่งผลเรื้อรังในระยะยาวทำให้นักกีฬาต้องเลิกแข่งขันและเกษียณอายุก่อนวัยที่สมควร โดยเฉลี่ยอายุของนักกีฬาจะเริ่มต้นตั้งแต่ ๑๕ จนกระทั่ง ๓๐ หรือ ๓๔ ปี ขึ้นอยู่กับประเภทกีฬา ตัวอย่างเช่น นักกีฬาเทนนิสมือ ๑ ของประเทศไทย และอันดับ ๙ ของโลก ภราดร ศรีชาพันธุ์ ที่ต้องเกษียณอายุด้วยวัยเพียง ๓๐ ปี เนื่องจากอาการบาดเจ็บที่ข้อมือขวา แสดงให้เห็นว่า ร่างกายเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับอาชีพนักกีฬา ดังนั้น การที่นักกีฬาดำเนินการเกษียณอายุก่อนวัยอันควร ถือเป็นความเสี่ยงอันสูงที่สุดที่นำไปสู่การเกษียณอายุก่อนกำหนด^๓ ในแต่ละปีมีนักกีฬาหลายพันคนออกจากการแข่งขันกีฬาและเปลี่ยนแปลงไปสู่การเกษียณอายุ นักกีฬาต้องปรับตัวให้เข้ากับชีวิตโดยปราศจากการแข่งขันกีฬา ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของเงินการศึกษา หรือผลประโยชน์ส่วนตัว ขณะที่ผลการศึกษาพบว่าประมาณร้อยละ ๓๙ ของนักกีฬามีการวางแผนสำหรับชีวิตภายหลังการแข่งขัน ในขณะที่นักกีฬาร้อยละ ๒๖ ไม่มีการวางแผนสำหรับชีวิตภายหลังการแข่งขัน และบ่อยครั้งที่นักกีฬาละเลยการพิจารณากระบวนการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับการดำเนินชีวิตภายหลังการแข่งขัน ซึ่งประเด็นเหล่านี้ล้วนส่งผลให้นักกีฬาต้องเผชิญกับความยากลำบาก ดังนั้น การวางแผนการเกษียณอายุเป็นวิธีการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการการดำเนินชีวิตภายหลังการเกษียณอายุ ซึ่งนักกีฬาจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจการวางแผนการจัดการเงิน เพื่อการลงทุน และเพื่อการสำรองเงินสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น^๔ ตามหลักการคิดเพื่อบริหารจัดการเงินขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงสอนผู้คนที่รู้จักแบ่งทรัพย์ที่หามาได้เป็นสี่ส่วน (โภควิภาค ๔) ๑ ส่วนใช้จ่ายเลี้ยงตน เลี้ยงคนที่ควรบำรุงและทำประโยชน์ ๒ ส่วนใช้ลงทุนประกอบการงาน และอีก ๑ ส่วนเก็บไว้ใช้ในคราวจำเป็น^๕

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุและผลที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของนักกีฬาทีมชาติไทย
๒. เพื่อพัฒนาแบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย

^๓ ผู้จัดการออนไลน์, การวางแผนการเงินส่วนบุคคล: เมื่อประชาชนมั่งคั่ง ประเทศชาติก็มั่นคง ๒๕๕๓, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th/set/financialplanning/knowledgedetail.do?contentId=535&type=article> [๒๐ เมษายน ๒๕๖๓].

^๔ Erpic, Wylleman, & Zupancic, "The effect of athletic and non-athletic factors on the sports career termination process", *Psychology of Sport and Exercise*, (January 2004), 5 (1), pp. 45-59.

^๕ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๘, (นนทบุรี: โรงพิมพ์พิมพ์การพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๗.

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมหรือเครือข่ายทางสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการวางแผนการเกษียณอายุ การมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดีหรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่ดีย่อมส่งผลให้ผู้เกษียณอายุมีความสุขและมีสุขภาพจิตที่ดี^๖ รวมถึงการได้รับคำแนะนำหรือการช่วยเหลือจากองค์กรย่อมส่งผลให้ผู้เกษียณได้รับแนวทางในการวางแผนการเกษียณอายุที่เหมาะสมและมีความตั้งใจที่จะเกษียณอายุหลังเกษียณ^๗ การสนับสนุนทางสังคมเป็นระดับการรับรู้ของบุคคลที่ได้รับการสนับสนุน เช่น ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ การช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม เป็นต้น การสนับสนุนทางสังคมมีความเชื่อมโยงกับความพึงพอใจวัยเกษียณการสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของผู้เกษียณ รวมถึงส่งผลต่อสภาพจิตใจและความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ^๘ หลังเกษียณสถานะทางสังคมจะถูกลดทอนลงเนื่องจากศักดิ์ศรีในอาชีพลดลง จึงมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ^๙ ดังนั้นเพื่อความผาสุกของผู้เกษียณอายุจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนก่อนการเกษียณ เพื่อให้ชีวิตหลังเกษียณมีความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว องค์กร หรือแม้กระทั่งเพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน ล้วนมีความสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เกษียณอายุมีสภาพจิตใจที่ดีและสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ๆ^{๑๐}

^๖ Kleiman, E. M., & Riskind, J. H., "Utilized social support and self-esteem mediate the relationship between perceived social support and suicide ideation: A test of a multiple mediator model", *The Journal of Crisis Intervention and Suicide*, (2013), 34(1), pp. 42-49.

^๗ Erdogan & Enders, "Support from the top: supervisor's perceived organizational support as a moderator of leader-member exchange to satisfaction and performance relationships". *Journal of Applied Psychology*, (2007), 92 (2), pp. 321-330.

^๘ Salami, "Retirement context and psychological factors as predictors of well-being among retired teachers", *Europe's Journal of Psychology*, (May 2010), 6(2), pp. 47-64.

^๙ Van Solinge & Henkens, "Involuntary retirement: the role of restrictive circumstances, timing, and social embeddedness", *Journals of Gerontology Series B Psychological Sciences and Social Sciences*, (October 2007), 62 (5), pp. 295-303.

^{๑๐} Gordon & Lavalley, Career transitions. In T. Morris & P. Terry (Eds.), "The new sport and exercise psychology companion Morgantown", *WV: Fitness Information Technology*, (2012), pp. 567-582.

แนวคิดสุขภาวะทางจิต

สุขภาวะทางจิต หมายถึง ความผาสุกทางจิต อารมณ์ สังคม ร่างกาย เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ สุขภาพจิต สุขภาวะทางจิตจึงเป็นตัวกำหนดรูปแบบของความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตสังคมที่สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างกันในแต่ละด้านต่าง ๆ ของความเป็นอยู่โดยรวม^{๑๑} จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ สุขภาวะทางจิต ประกอบด้วย การมีความงอกงามในตน การยอมรับตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง^{๑๒}

แนวคิดทักษะทางการเงิน

ทักษะทางการเงิน หมายถึง ความรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานทางการเงิน การวางแผนการเงินและการจัดการทรัพยากรทางการเงินให้เกิดประประสิทธิภาพและมั่นคง ทักษะทางการเงินเป็นทักษะพื้นฐานและเป็นความรู้ที่บุคคลต้องการเพื่อให้สามารถอยู่รอดในสังคม รวมถึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับทุกคนในการตัดสินใจทางการเงินที่ถูกต้อง จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน^{๑๓}

แนวคิดการวางแผนการเกษียณอายุ

การวางแผนการเกษียณอายุ หมายถึง พฤติกรรมในการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนด้านการเงิน ด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านจิตใจ เพื่อเตรียมความพร้อมในชีวิตเกษียณให้มีความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ และมีความสุข^{๑๔} จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการวางแผนการเกษียณอายุ ประกอบด้วย การวางแผนด้านการเงิน การวางแผนด้านสุขภาพร่างกาย และการวางแผนด้านการใช้เงิน^{๑๕}

แนวคิดความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ

ความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจที่ความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติ และความรู้ทั้งในด้านการทำงาน การเงิน และการดำเนินชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจในแง่ของการทำงานจนครบอายุเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอเมื่อหลังเกษียณ หรือในบางกรณียังคงทำงานหลังอายุเกษียณ

^{๑๑} Pachana, Encyclopedia of Geropsychology, SpringerLink, (eBook), Springer Science-Business Media Singapore, 2017.

^{๑๒} Ryff, Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being, *Journal of Personality and Social Psychology*, (1989), 57(6), pp. 1069–1081.

^{๑๓} Yeung, & Zhou, Planning for retirement: Longitudinal effect on retirement resources and post-retirement well-being, *The National Center for Biotechnology Information*, (July 27, 2017), 18(1300).

^{๑๔} Yeung, Is pre-retirement planning always good? An exploratory study of retirement adjustment among Hong Kong Chinese retirees, *Aging Ment. Health*, (2013), 17(3), pp. 386–393.

^{๑๕} Leung, & Earl, Retirement resources inventory: Construction, factor structure and psychometric properties, *Journal of Vocational Behavior*, (October 2012), 81(2), pp. 171–182.

เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การเพิ่มขึ้นของรายได้ ความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นต้น^{๑๖} ความตั้งใจที่จะทำงานต่อไปจนกว่าจะถึงวัยเกษียณเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคม การมีส่วนร่วมทางสังคม เครือข่ายทางสังคม และการสนับสนุนทางสังคม ความรู้สึกของการมีบทบาททางสังคมหรืออัตลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ เมื่อครบกำหนดความตั้งใจที่จะทำงานต่อไประหว่างวัยเกษียณเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจที่บ่งชี้ถึงการปรับตัวที่ภายหลังการเกษียณอายุ ผลกระทบเชิงบวกของจิตใจถือเป็นแรงสนับสนุนพฤติกรรมหรือการปรับตัวที่เหมาะสม ตรงกันข้ามผลกระทบเชิงลบของจิตใจจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ตัดใจที่จำเป็นจะต้องทำงานต่อไปเพื่อความอยู่รอด^{๑๗}

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการสำรวจความคิดเห็นของนักกีฬาทีมชาติไทย เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุและผลที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของนักกีฬาทีมชาติไทย และเพื่อพัฒนาแบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยการนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาทดสอบกับแบบจำลองเชิงทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ได้ข้อค้นพบและประเด็นที่สำคัญในการศึกษาแบบจำลองการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักกีฬาทีมชาติไทย ระหว่างเดือน มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๑ และใช้การวิเคราะห์การสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติเทคนิคหนึ่งที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร คือผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน และการวางแผนเกษียณอายุ จำนวน ๕ ราย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เครื่องมือในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์ แบบการนำผลสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรที่เหมาะสมในบริบทประเทศไทย

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพศชาย จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๘ รองลงมามีเพศหญิง จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒ ส่วนใหญ่มีอายุ ๑๗-๓๖ ปี (Gen Y) จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘

^{๑๖} Solem, P. E., Syse, A., Furunes, T. Myletun, R. J., De Lanfe, A. Schaufelik, W., & Ilmarinen, J. (2014). To leave or not to leave: retirement intentions and retirement behavior. *Ageing & Society*, 36, pp. 259-281.

^{๑๗} Gao & McLellan, "Using Ryff's scales of psychological well-being in adolescents in mainland China", *Gao and McLellan BMC Psychology*, (December 2018), 6(1), pp. 1-8.

รองลงมามีอายุน้อยกว่าหรือเทียบเท่า ๑๗ ปี (Gen Z) จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ อายุ ๓๗-๕๒ ปี (Gen X) จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ และสุดท้ายมีอายุ ๕๓ ปีขึ้นไป (Baby Boomer) จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว เพื่อตรวจสอบการแจกแจงความเป็นปกติของข้อมูลก่อนวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง

ตารางที่ ๑ แสดงค่าสถิติพรรณนาลักษณะของตัวแปร (n=๒๖๐)

	MIN	MAX	\bar{X}	S.D.	SK	KU	แปลผล
FAM	๒.๒๕	๕.๐๐	๔.๐๖	๐.๗๐๐	-.๓๘๒	-.๙๐๗	มาก
FRI	๒.๐๐	๕.๐๐	๓.๘๕	๐.๕๙๖	-.๔๗๑	-.๐๙๔	มาก
OTH	๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๙๕	๐.๖๕๘	-.๖๗๒	๑.๔๕๓	มาก
PER	๒.๖๔	๕.๐๐	๔.๑๖	๐.๔๓๘	-.๕๕๕	.๐๘๓	มาก
SEL	๓.๐๗	๔.๙๓	๔.๑๑	๐.๓๓๙	-.๔๗๘	.๓๘๓	มาก
AUT	๒.๓๖	๕.๐๐	๔.๐๔	๐.๕๖๖	-.๒๗๕	-.๕๖๔	มาก
FIA	๒.๖๐	๕.๐๐	๔.๓๐	๐.๕๙๕	-.๘๔๘	.๑๖๒	มากที่สุด
FIB	๒.๖๔	๕.๐๐	๔.๐๘	๐.๔๓๙	-.๔๒๓	.๐๐๖	มาก
FIP	๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๘๘	๐.๖๙๒	-๑.๐๐๗	๒.๕๒๕	มาก
HEP	๒.๕๐	๕.๐๐	๔.๑๗	๐.๖๒๘	-.๔๑๔	-.๔๐๙	มาก
LIF	๒.๖๗	๕.๐๐	๔.๑๙	๐.๕๒๔	-.๒๒๖	-.๑๘๘	มาก
IWU	๒.๐๐	๕.๐๐	๔.๑๗	๐.๖๐๙	-.๖๙๘	.๙๐๓	มาก
IWD	๒.๕๐	๕.๐๐	๔.๑๒	๐.๕๓๑	-.๓๘๖	.๐๑๔	มาก

จากตารางที่ ๑ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้มีค่าเฉลี่ยระดับมากถึงระดับมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๘๕-๔.๓๐) พิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มีอยู่ในแบบจำลองทั้งหมด มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) พบว่าตัวแปรสังเกตได้ที่มีอยู่ในแบบจำลองส่วนใหญ่มีค่าความโด่งมากกว่าศูนย์ แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมีการกระจายข้อมูลในลักษณะสูง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ตัวแปรแฝงภายนอก

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง .๕๙๘ ถึง .๗๒๓ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลสุขภาพทางจิต พบว่า ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง .๕๐๖ ถึง .๖๒๖ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลทักษะทางการเงินพบว่า ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์ .๓๙๔ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลการวัดได้ค่า Chi-square = ๑.๒๑๕, DF = ๑๖, P-value = .๒๔๖, RMSEA = .๐๒๙ แสดงให้เห็นว่าโมเดลตัวแปรแฝงภายนอก มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

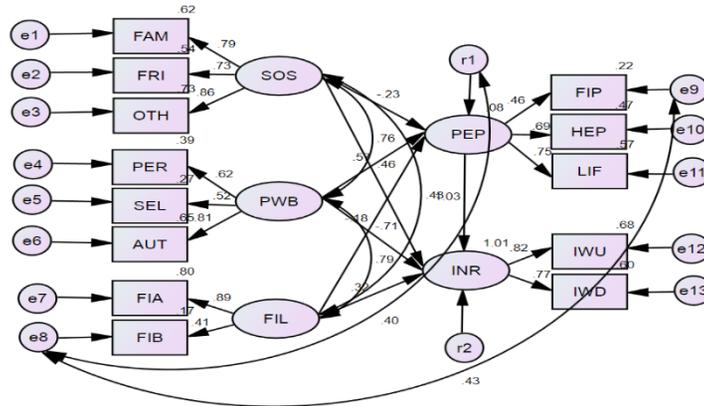
ตัวแปรแฝงภายใน

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการวางแผนการเกษียณอายุ พบว่า ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง .๓๔๓ ถึง .๖๒๑ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ พบว่า ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์ .๗๓๘ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลการวัดได้ Chi-square = ๑.๙๘๔, DF = ๓, P-value = .๕๗๖, RMSEA = .๐๐๐ แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดตัวแปรแฝงภายในมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐาน

ภาพประกอบที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดล (หลังปรับ)

ตารางที่ ๒ แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2/df	< ๒.๐๐	๑.๒๐๔	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ ๐.๙๕	๐.๙๖๕	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ ๐.๙๐	๐.๙๔๐	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥ ๐.๙๕	๐.๙๙๑	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< ๐.๐๕	๐.๐๒๘	ผ่านเกณฑ์

จากตารางพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2/df = ๑.๒๐๔$, GFI = .๙๖๕, AGFI = .๙๔๐, CFI = .๙๙๑, P-value = .๑๔๗, RMSEA = .๐๒๘ จึงสรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์เส้นทาง

ตารางที่ ๓ แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของ

ปัจจัยเหตุ	ปัจจัยผล					
	PEP			INR		
	TE	DE	IE	TE	DE	IE
SOS	.๑๔๑**	.๑๔๑**	-	.๖๓๙**	.๔๒๓**	.๒๑๖**
PWB	.๕๖๘**	.๕๖๘**	-	๑.๙๓๗**	๑.๐๖๔**	.๘๗๓**
FIL	.๑๑๑**	.๑๑๑**	-	.๔๗๑**	.๓๐๐**	.๑๗๑**
PEP	-	-	-	๑.๐๒๗**	๑.๐๒๗**	

Chi-Square = ๖๓.๘๒๔, df = ๕๓, P-value = .๑๔๗, RMSEA = .๐๒๘

** ระดับนัยสำคัญที่ .๐๑

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง .๑๑๑-๑.๐๖๔ โดยตัวแปรทุกคู่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน คือ มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก ตัวแปรแฝงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุดซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ๑.๐๖๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ .๑๔๑ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

สมมติฐานที่ ๒ สุขภาวะทางจิตมีอิทธิพลทางตรงต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ .๕๖๘ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

สมมติฐานที่ ๓ ทักษะทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ .๑๑๑ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

สมมติฐานที่ ๔ การวางแผนการเกษียณอายุมีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ ๑.๐๒๗ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนทางสังคม แรงกดดันในการทำงาน และทักษะทางการเงิน ที่ .๒๑๖ .๘๗๓ และ .๑๗๑ ตามลำดับ

สมมติฐานที่ ๕ การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ .๔๒๓ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

สมมติฐานที่ ๖ สุขภาวะทางจิตมีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ ๑.๐๖๔ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

สมมติฐานที่ ๗ ทักษะทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย เท่ากับ .๓๐๐ โดยเป็นอิทธิพลเชิงบวก

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

การสนับสนุนทางสังคม พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสำคัญต่อการวางแผนเกษียณอายุ ไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาอาชีพหรือสมัครเล่น สำหรับนักกีฬาอาชีพเต็มตัวจะมีผู้จัดการทีมสโมสร หรือผู้บริหารสโมสรสนับสนุนการวางแผนเกษียณอายุ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ขึ้นอยู่กับระเบียบหรือหลักการของแต่ละสโมสร การสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิดมีความสำคัญ ครอบครัวนักกีฬาเป็นกลุ่มคนที่ต้องเข้าใจ บุคลากรเป็นผู้สนับสนุนที่ดี การเป็นนักกีฬาในระยะเริ่มต้นหรือบางชนิดกีฬาไม่ได้มีรายได้ที่ดี ครอบครัวจึงสำคัญที่ต้องเข้าใจนักกีฬาให้การสนับสนุนด้วยการเป็นผู้สนับสนุนที่ดี ทั้งการมอบโอกาสให้นักกีฬาได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ สนับสนุนด้านการช่วยเหลือในการวางแผนทางการเงินเพื่อให้นักกีฬามีสมาธิต่อการแข่งขัน ครอบครัวจึงสำคัญอย่างมาก ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคม ทั้งจากครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดจึงสำคัญต่อการวางแผนเกษียณอายุที่เหมาะสมสำหรับนักกีฬาทั้งกีฬาอาชีพและเป็นเลิศ

สุขภาพทางจิต พบว่า นักกีฬาเป็นอาชีพที่มีความกดดันอย่างมาก ทั้งเกมการแข่งขัน การซ้อม การพัฒนาศักยภาพตนเอง ในทุก ๆ มิติของนักกีฬาเต็มไปด้วยความกดดัน ความท้าทายที่ถาโถมและสร้างความเหนื่อยล้าหรือย่อท้อต่อการพัฒนาตนเอง นักกีฬาต้องมีสุขภาพจิตที่ดี พวกเขาต้องมีความงอกงามในตนจึงสำคัญ ต้องเชื่อว่าชีวิตนักกีฬาเป็นสิ่งที่ดีเพื่อให้ใจพร้อมรับการพัฒนาฝีมือที่นำไปสู่รายได้ที่เพียงพอต่อการเกษียณ เพราะฝีมือที่ดีนำไปสู่โอกาสต่าง ๆ อีกมากมาย การพัฒนาศักยภาพตนเอง การเปิดมุมมองยอมรับสิ่งภายนอกและนำกลับมาเป็นพลังในการพัฒนาทักษะทางกีฬา รู้จักการยอมรับ และให้เกียรติตนเอง ซึ่งขมในความสามารถต่อให้แพ้การแข่งขัน ภูมิใจที่ทำได้ในฐานะนักกีฬาทำให้นักกีฬามีมุมมองที่แข็งแกร่งต่อตนเอง ไม่ท้อแท้ได้ง่าย ๆ และทำให้มุ่งมั่นพัฒนาได้อย่างเต็มที่เพื่อสร้างโอกาสที่ดีให้กับชีวิตการเป็นนักกีฬา นอกจากนี้ นักกีฬาแต่ละบุคคลมีความเป็นตัวตนไม่เหมือนกัน มุ่งมั่นโดยไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับใครแต่ให้แข่งขันกับตนเอง ทั้งหมดจะช่วยให้เกิดสุขภาพทางจิตทำให้เกิดความสุขที่เป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถทางกีฬาและทัศนคติต่อการสร้างรายได้จากกีฬา รวมทั้งการใช้เงินและการวางแผนทางการเงินเพื่อนำไปสู่การเกษียณอายุ

ทักษะทางการเงิน พบว่า ความรู้ทางการเงินมีความสำคัญต่อการวางแผนเกษียณอายุของนักกีฬานักกีฬาที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดี พวกเขาจะสนใจเรื่องการลงทุน การออม การป้องกันความเสี่ยงทางอาชีพผ่านการทำประกัน นักกีฬาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ลงทุนที่ดีหรือประสบความสำเร็จในการลงทุน มีนักกีฬาหลายคนที่มีการออมเงินเป็นประจำ เช่น การออมทรัพย์ การฝากประจำ การซื้อประกันชีวิตหรือลงทุนในกองทุน หรือหุ้น แต่โดยส่วนมากจะใช้เงินไปกับการธุรกิจส่วนตัว ถ้ามีการวางแผนหรือมีแพ็คเกจที่นักกีฬาสามารถเข้าร่วมได้เพื่อทำให้เป็นการออมประจำแบบนักกีฬา จะส่งผลดีต่อการวางแผนเกษียณเพราะทำให้นักกีฬาสามารถวางแผนได้โดยมีความรู้ทางการเงินมาช่วย

การวางแผนการเกษียณอายุ พบว่า การวางแผนเพื่อให้นักกีฬามีเงินเหลือเพียงพอดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณจากการเป็นนักกีฬาแล้วอย่างมีความสุข กีฬาบางชนิดเป็นประเภทที่ต้องมีการปะทะ ต่อสู้ ทำให้สภาพร่างกายถูกใช้ไปก่อนวัยอันควรเมื่อเทียบกับคนรุ่นราวคราวเดียวกัน การวางแผนเกษียณจำเป็นต้องมีเงินเหลือที่จะดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม การวางแผนทางการเงินจึงต้องพิจารณาผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุน ที่จะได้ในแต่ละปี หรือพวกดอกเบี้ยทบต้นเพื่อที่จะสามารถให้ผลตอบแทนได้มากพอที่จะเฉลี่ยต่อเดือนใช้ได้ในช่วงวัยเกษียณ การวางแผนดำเนินชีวิตมีความสำคัญ ร่างกายและจิตใจของนักกีฬาสำคัญต่อผลงานในสนาม การดูแลสุขภาพจิตใจให้พร้อมเสมอคือ สิ่งที่ดี ขณะที่ร่างกายต้องตรวจประเมินอย่างสม่ำเสมอ ตรวจสอบความพร้อม ความสมบูรณ์ การใช้ชีวิตจึงต้องระวังเสมอ ทั้งเรื่องอาหารการพักผ่อน นักกีฬาต้องออกแบบกิจวัตรประจำวันให้ดี สอดคล้องและเหมาะสมกับกีฬาของตนเอง การออกกำลังกายสม่ำเสมอดีแต่ต้องดูความเหมาะสม กีฬาที่ต้องใช้ส่วนไหนในร่างกายเป็นสำคัญก็ต้องพัฒนากล้ามเนื้อในส่วนนั้นให้สมบูรณ์ที่สุด

ความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ พบว่า นักกีฬาที่มีความพร้อมทั้งกาย ใจ และเงินเก็บย่อมมีความตั้งใจที่จะเกษียณอายุเมื่อถึงเวลาที่สมควร จากสภาพร่างกาย ความสมบูรณ์ ความฟิตจะแสดงออกมาให้เห็น การเลิกเป็นนักกีฬาไม่ได้หมายความว่าหมดอาชีพทำกิน ยังสามารถทำงานอื่น ๆ ที่ตนเองมีความรู้ได้ เช่น โค้ช ผู้จัดการ แมวมอง พวกนี้ก็เป็นอาชีพที่สร้างรายได้เพื่อให้สามารถเก็บออมหรือลงทุนเพื่อการเกษียณ ทำให้ปัจจุบันนักกีฬามีจำนวนมากที่ตั้งใจจะเกษียณอย่างมีความสุขไม่ได้มองหรือจบแค่การเป็นนักกีฬา แต่มองไปถึงอาชีพด้านกีฬาอื่น ๆ ที่กำลังเป็นที่ต้องการด้วย และสามารถต่อยอดอาชีพหลังการเลิกเป็นนักกีฬาได้

สรุปและอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศชาย อายุ ๑๗-๓๖ ปี (Gen Y) ระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาตรี รายได้ ๑๕,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท มีสถานภาพโสด เล่นกีฬาประเภทฟุตบอล ทั้งหมดมีภาระหนี้สิน มีการประกันสุขภาพ หรือประกันชีวิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม (Social Support) อยู่ในระดับมาก ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน (Friend) และด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ๆ (Significant Other) อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสุขภาวะทางจิต (Psychological Well-Being Scale) อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ การมีความงอกงามในตน (Personal Growth) รองลงมาคือ การยอมรับตนเอง (Self-Acceptance) และความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ทักษะคติทางการเงิน (Financial Attitude) และพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการวางแผนการเกษียณอายุ (Retirement Planning) อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ การวางแผนด้านการใช้ชีวิต (Lifestyle Planning) รองลงมาคือ การวางแผนด้านสุขภาพ (Health Planning) และการวางแผนด้านการเงิน (Financial Planning)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ (Intention to Retire) อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ความตั้งใจที่จะทำงานต่อไปจนกว่าจะถึงวัยเกษียณ รองลงมาคือ ความตั้งใจที่จะทำงานต่อไประหว่างวัยเกษียณ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตัวแปรแฝงภายนอก การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม (Social Support) ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจาก

ศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง .๕๙๘ ถึง .๗๒๓ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรสุขภาพทางจิต (Psychological Well-Being Scale) ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง .๕๐๖ ถึง .๖๒๖ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์ .๓๙๔ ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of Sphericity ได้ค่า $p = .๐๐๐$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลการวัดได้ค่า Chi-square = ๑.๒๑๕, DF = ๑๖, P-value = .๒๔๖, RMSEA = .๐๒๙ แสดงให้เห็นว่าโมเดลตัวแปรแฝงภายนอก มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์โมเดลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา โดยเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าสถิติ ได้แก่ ประกอบด้วย ดัชนีค่า Chi-Square, χ^2/df , CFI, GFI, AGFI, RMSEA ซึ่งผลการวิเคราะห์โมเดลครั้งแรก พบว่า ค่าดัชนีความกลมกลืนยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หลังปรับโมเดล พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2/df = ๑.๒๐๔$, GFI = .๙๖๕, AGFI = .๙๔๐, CFI = .๙๙๑, P-value = .๑๔๗, RMSEA = .๐๒๘ จึงสรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสม กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การอภิปรายผล

การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย มีอิทธิพลทางตรงและเป็นอิทธิพลเชิงบวก โดยเฉพาะการสนับสนุนจากครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด มีความสำคัญต่อการวางแผนเกษียณอายุ เนื่องจาก ครอบครัว เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้วางแผนเกษียณ ทั้งการเป็นผู้ให้ข้อมูล ทักเตือน ผู้สนับสนุนหรือเป็นองค์ประกอบที่ต้องนำมาพิจารณา ตัดสินใจ เช่น ครอบครัวที่มีลูกจำนวนมากกับที่ไม่มีลูก แผนการเกษียณจะมีความแตกต่างกัน ตั้งแต่เรื่องของจำนวนเงินในการใช้จ่ายเพื่อการออม การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมต่าง ๆ จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

รวมไปถึงสุขภาพของคนในครอบครัว อายุเฉลี่ยคนในครอบครัว ลูกที่อยู่ในวัยเรียนจะมีค่าใช้จ่ายการศึกษาของลูกเขามาประกอบรวมด้วย ทำให้การวางแผนเกษียณอายุมีส่วนของการลงทุนเพื่อการออมและการเกษียณที่น้อยกว่าครอบครัวเดี่ยว หรือที่ไม่มีลูก ทักษะคติของครอบครัวมีความสำคัญเช่นกัน ถ้าครอบครัวเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนเกษียณ ตลอดจนให้การสนับสนุนจะช่วยให้การวางแผนเกษียณเดินหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะทุกคนเห็นความสำคัญและช่วยให้แผนสำเร็จได้ การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลเชิงบวก ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการเป็นแรงผลักดัน ให้นักกีฬาได้รู้สึก ตระหนักและเตรียมตัวในการเกษียณ ครอบครัวที่ทำหน้าที่ผู้สนับสนุนได้ดีจะทำให้ให้นักกีฬาได้รู้จักคิดและพร้อมใจที่จะเกษียณอายุตัวอย่างจากคนในครอบครัว หรือรุ่นพี่นักกีฬา บุคคลใกล้ชิด สมาคมนักกีฬาหรือสโมสรกีฬาจะเป็นแรงขับเคลื่อนที่ดีให้พวกเขาได้ตระหนัก ตัวอย่าง แบบอย่างที่ดีและการสนับสนุนจะให้นักกีฬาตั้งใจจะเกษียณอายุอย่างมีความสุข

สุขภาวะทางจิตมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยเป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลเชิงบวก คนทุกคนจำเป็นที่จะต้องมีความงอกงามในตนโดยต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เชื่อว่าตนเองเติบโตได้ มีการยอมรับในความรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง มุมมองที่ดีสามารถพัฒนาตนเองได้ กลุ่มอาชีพนักกีฬาต้องมีทัศนคติ ความคิด ความเชื่อและสุขภาวะจิตที่ดี เพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดความสามารถที่เก่งขึ้น และนำไปสู่โอกาสทางอาชีพนักกีฬา ความสามารถนักกีฬาเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่เส้นทางการเติบโตของชีวิตนักกีฬา ทำให้เกิดโอกาสในการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น ฝีมือและชื่อเสียงของนักกีฬาถือสำคัญในการยกระดับทางรายได้ ทำให้การวางแผนเกษียณของพวกเขาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการวางแผนและสร้างโอกาสที่ดีในการใช้ชีวิตหลังเกษียณ สุขภาวะจิตที่ดีจะทำให้เชื่อมั่นและสามารถวางแผนเกษียณได้อย่างเหมาะสม สุขภาวะทางจิตมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยเป็นอิทธิพลทางตรงและเป็นอิทธิพลเชิงบวก นักกีฬาที่มีการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะในด้านจิตใจให้มีความพร้อม ความสมบูรณ์และมีความคิดเชิงบวกต่อการพัฒนา จะมีทัศนคติที่ดี มีสุขภาวะจิตที่ดี เมื่อมองโลกในแง่บวกที่ดีจะทำให้การคิดหรือวางแผนการเกษียณอายุ มองเห็นถึงโอกาสความเป็นไปได้ ทำให้ตนเองมีความเชื่อมั่นที่จะเกษียณได้อย่างสำเร็จหรือมีความสุข จึงเกิดความตั้งใจในการเกษียณอายุ

ทักษะทางการเงินมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยเป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลเชิงบวก พฤติกรรม และทัศนคติต่อการเงินมีความสำคัญอย่างมากต่อการวางแผนทักษะทางการเงินมีความสำคัญช่วยส่งเสริมให้นักกีฬา มีความการเตรียมพร้อมทางด้านอาชีพ การวางแผนเกษียณ การเลือกพิจารณาการลงทุนที่เหมาะสมตามช่วงเวลา และความสามารถทางการเงินของตนเอง

นักกีฬาที่มีความสามารถและมีรายได้ หากมีการควบคุมพฤติกรรมทางการเงินอย่างเหมาะสมให้เกิดการใช้จ่ายที่น้อยกว่ารายรับ เหลือเก็บเพื่อนำไปออมจะเป็นผลดีต่อการวางแผนเกษียณ ทักษะทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยเป็นอิทธิพลทางตรงและเป็นอิทธิพลเชิงบวก ความรู้ทางการเงินทำให้นักกีฬามีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจทางการเงิน การออม การลงทุน และมีการใช้จ่ายหรือพฤติกรรมทางการเงินและทัศนคติทางการเงินที่ดี ความสามารถทางการเงินนี้จะยังทำให้นักกีฬาเชื่อมั่นและตั้งใจที่จะเกษียณอายุ

การวางแผนการเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเกษียณอายุของนักกีฬาทีมชาติไทย โดยอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลเชิงบวก นักกีฬาที่รู้ตนเองว่าได้ดำเนินการวางแผนเกษียณอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการออมหรือการลงทุนทางการเงิน ตลอดจนการลงทุนทางธุรกิจที่เพียงพอต่อการต่อยอดอาชีพหลังการเป็นนักกีฬา หรือการเลิกเป็นนักกีฬา นักกีฬาเหล่านั้นถือว่ามีความพร้อมและความสามารถทางการเงินที่จะเกษียณได้อย่างเหมาะสม พวกเขาจะมีความตั้งใจที่จะเกษียณอายุ ในทางกลับกันนักกีฬาที่ไม่ได้มีความพร้อมหรือการวางแผนเกษียณอายุที่เหมาะสม จะไม่มีความตั้งใจที่จะเกษียณ พวกเขาจะหาทางที่จะต้องทำงานต่อไป ในโลกกีฬาด้วยการทำสิ่งที่เขาถนัดคือ การเป็นนักกีฬา ที่ต้องอดทนและยืดอายุการเล่นของตนเองมากขึ้น หรือเล่นหนักขึ้นในช่วงเวลาการเป็นนักกีฬาเพื่อเก็บเงิน นักกีฬาในประเทศไทยจำนวนมากต้องเล่นโชว์ตัวเพื่อให้ได้เบี้ยเลี้ยงหรือค่าจ้างรายวัน ทำให้สภาพร่างกายบอบช้ำเร็วกว่าคนอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย องค์กรหรือหน่วยงานด้านกีฬา มุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้กับบุคลากรนักกีฬาทีมชาติไทย ควรมีหลักสูตรและระบบที่เลี้ยงในการดูแลนักกีฬาทีมชาติ มีสถาบันการเงินเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อให้การกำกับดูแล คำแนะนำและการจัดทำแผนการเกษียณอายุให้นักกีฬาพร้อมทั้งติดตามอย่างต่อเนื่องให้นักกีฬาปฏิบัติตามแผนได้อย่างเหมาะสม สร้างแนวทางฝึกอบรมและพัฒนาครอบครัวของนักกีฬาให้กลายเป็นผู้สนับสนุนที่ดี ลดแรงปะทะความกดดันระหว่างครอบครัวกับนักกีฬา โดยมีการให้ผู้ปกครองหรือครอบครัวได้เรียนรู้เรื่องจิตวิทยานักกีฬาในการดูแลนักกีฬา คอยส่งเสริมสนับสนุนและร่วมกันวางแผนการเกษียณอายุให้กับนักกีฬาอย่างถูกต้องและเหมาะสมข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ให้ทำการศึกษาแยกเป็นชนิดกีฬาต่าง ๆ สองชนิดกีฬาขึ้นไปเพื่อทำการเปรียบเทียบตัวแบบจำลอง และดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยแบบ Grounded Theory เพื่อศึกษาเชิงลึกและพัฒนาองค์ประกอบที่ทำให้นักกีฬาเกษียณอายุได้อย่างเหมาะสมสำหรับบริบทประเทศไทย

บรรณานุกรม

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. นนทบุรี: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๓.
- Erdogan, B., & Enders, J. Support from the top: supervisor's perceived organizational support as a moderator of leader-member exchange to satisfaction and performance relationships. **Journal of Applied Psychology**. (2007). 92 (2), 321-330.
- Erpic, S.C., Wylleman, P. & Zupancic, M. The effect of athletic and non-athletic factors on the sports career termination process. **Psychology of Sport and Exercise**. (January 2004). 5(1), 45-59.
- Gao, J. & McLellan, R. Using Ryff's scales of psychological well-being in adolescents in mainland China. **Gao and McLellan BMC Psychology**. (December 2018). 6(1), 1-8.
- Gordon, S. & Lavalley, D. Career transitions. In T. Morris & P. Terry (Eds.), *The new sport and exercise psychology companion* Morgantown. **WV: Fitness Information Technology**. (2012), 567-582.
- Kleiman, E. M. & Riskind, J. H. Utilized social support and self-esteem mediate the relationship between perceived social support and suicide ideation: A test of a multiple mediator model. **The Journal of Crisis Intervention and Suicide**. (2013). 34(1), 42-49.
- Leung, C. S., & Earl J. K. Retirement resources inventory: Construction, factor structure and psychometric properties. **Journal of Vocational Behavior**. (October 2012). 81(2), 171-182.
- Pachana, N.A. *Encyclopedia of Geropsychology*. SpringerLink. (eBook). Springer Science-Business Media Singapore. 2017.
- Ryff, C.D. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. **Journal of Personality and Social Psychology**. (1989). 57(6), 1069-1081.

- Salami, S.O. Retirement context and psychological factors as predictors of well-being among retired teachers. *Europe's Journal of Psychology*. (May 2010). 6(2), 47-64.
- Van Solinge, H. & Henkens, K. Involuntary retirement: the role of restrictive circumstances, timing, and social embeddedness. *Journals of Gerontology Series B Psychological Sciences and Social Sciences*. (October 2007). 62(5), 295-303.
- Yeung, D. Y. Is pre-retirement planning always good? An exploratory study of retirement adjustment among Hong Kong Chinese retirees. *Aging Ment Health*. (2013). 17(3), 386-393.
- Yeung, D.Y. & Zhou, X. Planning for retirement: Longitudinal effect on retirement resources and post-retirement well-being. *The National Center for Biotechnology Information*. (July 27, 2017), 18(1300).
- ผู้จัดการออนไลน์. การวางแผนการเงินส่วนบุคคล: เมื่อประชาชนมั่งคั่ง ประเทศชาติก็มั่นคง ๒๕๕๓. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th/set/financialplanning/knowledgedetail.do?contentId=535&type=article> [๒๐ เมษายน ๒๕๖๓].
- สมาคมนักวางแผนการเงินไทย. รายงานประจำปีสมาคมนักวางแผนการเงินไทย การประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี 2560. [ออนไลน์]. <http://www.tfpa.or.th>. [๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓].